

MEMORIAŁ

General Marii Wittek

AK
Radomsko

KROKONICZ Halentyna
zd. Wrzalik

478/USK

SPIS ZAWARTOŚCI TEZKI —

KROKOWICZ Walentyna

z d. Wzrost

478/WSK

I. Materiały dokumentacyjne

I/1 – relacja właściwa ✓

I/2 – dokumenty (sensu stricto) dot. osoby relatora ✓

I/3 – inne materiały dokumentacyjne dot. osoby relatora -

II. Materiały uzupełniające relację -

III. Inne materiały (zebrane przez „relatora”):

III/1 – dot. rodziny relatora -

III/2 – dot. ogólnie okresu sprzed 1939 r. -

III/3 – dot. ogólnie okresu okupacji (1939 – 1945) -

III/4 – dot. ogólnie okresu po 1945 r. -

III/5 – inne... -

IV. Korespondencja -

.....
.....
.....
.....

V. Wypisy ze źródeł [tzw.: „nazwiskowe karty informacyjne”] -

VI. Fotografie -

I Relacja Stasowa

- Relacja Stasowa, org., k. 3 s 1-3.

Wzięta data 14.10.95 IWM
1990/1995

FUNDACJA ARCHIWUM - POMORSKIE ARMII KRAJOWEJ
TORUN , UL. GARBARY 49.

Walentyna Krokowicz z domu Wrzalik . ur.17 listopada 1917 r. Baby
gmina Kruszyna, powiat Radomsko.

Antoni, Stefania z Morawskich. Ojciec zarządzający majątkiem
Książąt Lubomirskich w Babach gmina Kruszyna.

Osiedle Wichrowe Wzgórze

Matura w gimnazjum im. J.Słowackiego w Częstochowie, od 1937 r.
studia - Wyższa Szkoła Handlowa w Poznaniu. W gimnazjum byłam w
P.W.K. Przysposobienie Wojskowe Kobiet. Na studiach należałam do
Legii Akademickiej. Z powodu wojny 1939 r. studiów nie
skończyłam.

We wrześniu 1939 r. byłam w Radomsku, pracowałam w szpitalu,
opiekując się naszymi rannymi żołnierzami. Trzech lotników
zestrzelonych w samolocie "Łoś" w okolicy Smotrzyszewa koło
Radomska - mocno popaśeni leżeli w prywatnym mieszkaniu.
Lotnikami mocno interesowało się Gestapo, trzeba było ich ukryć !
Wywiozłam ich na wieś do mojej Mamy i całą wojnę ukrywali się w
Wólce Prusieckiej gmina Brzeźnica, jako Kuzyni na fałszywych
dowodach. Byli to Władysław Kublicki, Czesław Makiewicz, Jan
Stadnicki. Lotnik Władysław Kublicki, nawiązał kontakt z Majorem
Hubalem, chciał koniecznie walczyć z Niemcami w partyzantce
Majora. Major Hubal do swojego oddziału Kublickiego nie przyjął,
ale polecił zorganizować oddział w Radomsku. Major Hubal przysłał
do Radomska swojego rotmistrza Feliksa Korab - Karpińskiego, jako
Komendanta oddziału. Już w 1939 r. składałam przysięgę u
łączniczki mjr Hubala w Piotrkowie Trybunalskim. Przebierałam
pseudonim "Ewa". Nasza organizacja przyjęła nazwę Z.W.Z. -
Związek Walki Zbrojnej, a od 1940 r. Armia Krajowa A.K. Rotmistrz
Feliks Korab - Karpiński przyjechał do Radomska, znalazłam mu
mieszkanie, pracę w P.Z.M. i skontaktowałam z pewnymi ludźmi -
Zdzisław Piwowarczyk, Zdzisław Michałek, Wacław Ząbek.
Ja pracowałam oficjalnie w Banku Ludowym, w Czerwonym Krzyżu,
opiekowałyśmy się rodzinami aresztowanymi, wysyłałyśmy paczki

żywnościowe dla żołnierzy w niewoli. Od 1943 r. wydawaliśmy gazetkę konspiracyjną "Biuletyn Informacyjny" i rozprowadzaliśmy po całym powiecie. W gminach mieliśmy swoich ludzi, którzy dawali nam "czyste" dowody - karty, a my z fałszywymi nazwiskami dawaliśmy naszym spalonym ludziom. O mojej pracy konspiracyjnej w książce "Jodła" Borzobochaty napisał na stronie 280.

Ścisłe współpracowałam z naszą partyzantką z Komendantem "Andrzejem" Budniakiem. Po aresztowaniu żony "Andrzeja" - zostały dwie córki Basia 6 lat i Ewa 4 lata - dziewczynki ukrywały się, bo gestapo chciało je aresztować, żeby zmusić "Andrzeja" do ujawnienia się. Córki "przemyciłam" przez granicę do ojca "Andrzeja", który pracował jako leśnik w Rzeszy w okolicach Miłosławia i szczęśliwie przetrwały wojnę, doczekały się powrotu matki z Oświęcimia i ojca z partyzantki.

Od 1943 r. pracowałam w Spółdzielni Rolniczej w Radomsku oficjalnie, a po cichu niszczyłam kwity nieodstawionych kontyngentów. Przekazywałam partyzantom "punkty" na skórę, materiały, alkohol. Rozprowadzałam zrzucone z Anglii fałszywe pieniądze dla organizacji A.K. Z tymi pieniędzmi miałam wiele kłopotu, bo banknoty były fatalnie podrobione i ciągle narażałam się!

Z mojej najbliższej rodziny, jako-wrogie ustroju-była aresztowana siostra Kazimiera "Magda", siedziała w Łodzi przez siedem miesięcy, zwolniona przez prokuratora za łapówkę! Wujek Morawski Bolesław - Kwatermistrz A.K. - właściciel huty szkła, utrzymywał partyzantkę, materialnie opiekował się wszystkimi potrzebującymi. Bolesław Morawski pseudonim "Morga" wywieziony na trzy lata do Dombaszu - Związek Radziecki - pracował w Kopalni w bardzo ciężkich warunkach, wrócił zdrowotnie wykończony.

W Katyniu zamordowano szwagra - męża mojej siostry - Józefa Dyga i brata ciotecznego - Stanisława Bienkowskiego.

Walentyna Krokowicz

Walentyna Krokowicz

Odznaczenia :

1. Krzyż Armii Krajowej - Londyn 2.11.1993 r.
2. Krzyż Partyzancki nr 1722-75-39 - Warszawa 19.11.1975 r.
3. Srebrny Krzyż zasługi z Mieczami nr DK-06972/W Warszawa
4. Członek zwyczajny, wspierający, honorowy Zw. Żołnierzy Armii Krajowej - środowisko "Jodła" nr leg.38
5. Odznaka Pułku 74 pp.A.K. nr leg.43
6. Odznaka Żołnierzy A.K. nr leg.A.545. Wojciech Borzobohaty
7. Światowy Związek Żołnierzy A.K. Okręg Wielkopolski Środowisko "Jodła" nr leg.27 - wydano 2.04.1990 r.
8. "Akcja Burza" nr I/15/353.

I 12 Dokumenty (sensu stricto) dot. osoby relatora

- Obwiadczenie świadka Floriana Budnicka „Andrzeja”, Poznań, 1943 r.,
kopia, k. 1 s. 1
- Obwiadczenie świadka Franciszka Polkowskiego, Warszawa, 1943 r.,
kopia, k. 1 s. 2

(Nazwisko, imię, pseudonim i adres
wydającego oświadczenie)

Oświadczenie świadka

Ja, jako uczestnik(~~czka~~) (wymienić formację Ruchu Oporu, nazwę obozu lub więzienia formację wojskową, (od — do): Związku Walki Zbrojnej a następnie

Armii Krajowej od 1940 do 17.I.1945
świadomy(~~a~~) odpowiedzialności, wynikającej z przepisów prawa karnego za prawdziwość po-
danych niżej przeze mnie faktów, legitymujący się dowodem osobistym: seria i numer ME
2046506 wydanym dnia 15.V. 19 63 r. przez: KMO Poznań

oświadczam,

że Ob. Walentyna K r o k o w i c z ~~syn~~ (córka) Antoniego

urodz. dnia 17 listopada 19 17 roku w m. Baby pow. Radomsko
jest mi znany(a) osobiście jako uczestnik(~~czka~~) (wymienić formację Ruchu Oporu, nazwę obo-
zu lub więzienia, formację wojskową oraz okoliczności, w których świadek zetknął się
z otrzymującym(~~ca~~) oświadczenie i czasokres od — do): Związku Walki Zbrojnej
a następnie Armii Krajowej od roku 1940. Powyższe jest mi wiado-
me ponieważ jako kierownik referatu Dywersji i łączności w szta-
bie obwodu Radomsko, a następnie jako d-ca oddziału partyzanckie-
go Obwodu Radomsko współpracowałem z ob. Walentyną Krokowicz.

Wyżej wymieniony(a) posiadał(a) pseudonim Ewa i pełnił(a)
funkcję — brał(a) udział (w tej części opisuje się: przebieg służby i działalności w okresie
bezpośredniego udziału w walkach wolnościowych, pełnioną funkcję, stopień wojskowy, w ja-
kich był(a) oddziałach, grupach, placówkach, pod czym dowództwem, kierownictwem, udział
w akcjach bojowych i innych, w jakich miejscowościach, nazwa obozu itp. wszelkie zmiany
i czasokres od — do): Ob. Walentyna Krokowicz pełniąc funkcje pomocy
pielęgniarskiej wydoszła ze szpitala w Radomsku 3 zestrzelonych
rannych a poparzonych lotników polskich, melimując ich i umożli-
wiając następnie podjęcie pracy konspiracyjnej. Pracowała jako
kurierka w sztabie Obwodu Radomsko już przy pierwszym komend.
Korab-Karpinski "Feliks" z Oddziału mjr. Hubali. Przewoziła pocztę
pkonspiracyjną oraz czerepy granatów, produkowanych na terenie
Obw. Radomsko. Brała udział w akcjach dywersyjnych niszcząc wykazy
nieodstawionych kontygentów i przekazując na rzecz oddziału par-
tyzanckiego cenne wyroby. Za zasługi została odznaczona przez
k-ctwa Okręgu Rad. "Kieleski" Srebrnym krzyżem zasługi i odznaczona
Jeśli świadek jest członkiem ZBoWiD, powinien wpisać numer legitymacji członkow-
skiej 5934 wydanej przez Zarząd Okręgu w Poznanu

Własnoręczność podpisu, stwierdza się:

KIEROWNIK
Referatu Kad.

(pisać w podpis bezpośrednich władz
lub Zarządu ZBoWiD)

Prawdziwość powyższych danych
stwierdzam własnoręcznym podpisem

b.kpt. D-ca Oddziału Partyz. "Andrzej"

(Nazwisko, imię, stopień wojskowy,
funkcja, stanowisko)

Z a ś w i a d c z e n i e .

Ja niżej podpisany Franciszek Polkowski, zamieszkały w Warszawie przy ul. Próchnika 8 m 251, b. ppłk, b. Komendant Obwodu ZWZ - AK Radomsko i b. D-ca 27 pp AK, stwierdzam własnoręcznym podpisem, że znana mi osobiście Ob. Walentyna Krokowicz córka Antoniego urodzona 17 listopada 1917r w Babach pow. Radomsko, a zamieszkała obecnie w Poznaniu, należała od 1940 r. do organizacji wojskowej pod nazwą Związek Walki Zbrojnej a następnie Armii Krajowej.

Ob. Walentyna Krokowicz używała pseudonimu "Ewa" i pełniąc funkcje pomocy pielęgniarskiej wydostała ze szpitala w Radomsku trzech zestrzelonych rannych i poparzonych lotników polskich, melinując ich i umożliwiając im następnie podjęcie pracy konspiracyjnej.

Pracowała jako kurierka w sztabie Obwodu Radomsko już przy pierwszym Komendancie "Felixie" Korab-Karpinskim z Oddziału mjr. Hubali.

Przewoziła pocztę i prasę konspiracyjną oraz czerepy do granatów produkowane w wytwórni "Emilia" na terenie Obwodu Radomsko. Brała udział w akcjach dywersyjnych niszcząc wykazy nieodstawionych kontygentów i przekazując na rzecz oddziału partyzanckiego skórę i inne cenne wyroby.

Za zasługi została odznaczona przez Komendanta Okręgu Radom-Kielce "Mieczysława" Srebrnym Krzyżem Zasługi z Mieczami.

Warszawa dnia 16 lipca 1973r.

Franciszek Polkowski "korsak"
b. Komendant Obwodu Radomsko
b. ppłk AK i b. d-ca 27 pp AK

Własnoręczność podpisu
stwierdza się,

ZWIAZEK BOJOWNIKÓW
o WOLNOŚCI I DEMOKRACJE
Stowarzyszenie Wyższej Licyteczności
ZARZĄD GŁÓWNY
Warszawa, Al. Ujazdowskie Nr 6a

KROKOWICZ WALENTYNA
KROKOWICZ

